

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра захист рослин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БДЖІЛЬНИЦТВО

Розробник:

Нінель КОВАЛЕНКО – доцент
кафедри захист рослин, кандидат
сільськогосподарських наук, доцент

Полтава
2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Бджільництво Вибіркова дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра захист рослин
Контактні дані розробника, який залучений до викладання	
викладач:	Нінель Коваленко
науковий ступінь	кандидат сільськогосподарських наук
вчене звання	доцент
контакти:	ауд. 72а (навчальний корпус № 1)
e-mail:	ninel.kovalenko2016@gmail.com ninel.kovalenko@pdaa.edu.ua
тел.	0662227241
сторінка викладача:	https://www.pdaa.edu.ua/people/kovalenko-ninel-pavlivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	201 Агрономія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з біології, хімії. За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню дисципліни «Бджільництво» – «Фізика з основами біофізики», «Ботаніка», «Неорганічна та органічна хімія», «Агрометеорологія».

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна “Бджільництво” спрямована на формування у здобувачів вищої освіти глибоких теоретичних знань біології медоносних бджіл та практичних навичок щодо створення умов, необхідних для розмноження, утримання і збереження бджіл з метою раціонального використання бджолиних сімей.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	120	120
Кількість кредитів	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов’язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Семестр	3	3
Лекції (годин)	16	4
Практичні (семінарські) (годин)		
Лабораторні (годин)	24	4
Самостійна робота (годин)	80	112
в т.ч. індивідуальні завдання (вказати форму), (годин)		
Форма семестрового контролю	залік	залік

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи знань і навиків з питань з біології бджолої сім'ї та її особин, медоносних ресурсів, засобів механізації та обладнання, технологій утримання і розмноження бджолиних сімей, запилення ентомофільних рослин, хвороб бджіл, організації виробництва, переробки продукції бджільництва, а також набуття навичок і вмінь роботи з бджолиними сім'ями та оцінки їх стану відповідно до кваліфікаційної характеристики спеціальності.

Основні завдання навчальної дисципліни: надання майбутнім спеціалістам знань з біології бджолиних сімей, їх життєвого циклу упродовж року, основних правил годівлі, утримання і розведення бджіл, кормової бази бджільництва і запилення ентомофільних культур, технології одержання продукції бджільництва, хвороб і шкідників бджіл, економіки та організації бджільництва.

Компетентності:

загальні:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахові:

ФК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

ФК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

Програмні результати навчання:

ПРН 9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Значення бджільництва. Особливості та склад бджолої сім'ї. Зовнішня будова медоносної бджоли.

Тема 2. Внутрішня будова та фізіологічні особливості медоносної бджоли. Розмноження бджолиних сімей. Будова і використання гнізда бджіл.

Тема 3. Вулики, їх класифікація та будова. Пасічний інвентар, обладнання, будівлі та пересувні установки.

Тема 4. Кормова база бджільництва і запилення ентомофільних культур.

Тема 5. Догляд за бджолиними сім'ями у весняно-літній період.

Тема 6. Підготовка до зимівлі та зимівля бджолиних сімей.

Тема 7. Технологія виробництва продуктів бджільництва.

Тема 8. Хвороби і шкідники бджіл. Токсикози.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Робоча навчальна програма, презентації.

Структура курсу

Назва тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Значення бджільництва. Особливості та склад бджолоїної сім'ї. Зовнішня будова медоносної бджоли.	14	2	-	2	10
Тема 2. Внутрішня будова та фізіологічні особливості медоносної бджоли. Розмноження бджолоїних сімей. Будова і використання гнізда бджіл.	16	2	-	4	10
Тема 3. Вулики, їх класифікація та будова. Пасічний інвентар, обладнання, будівлі та пересувні установки.	18	2	-	6	10
Тема 4. Кормова база бджільництва і запилення ентомофільних культур.	16	2	-	4	10
Тема 5. Догляд за бджолоїними сім'ями у весняно-літній період.	16	2	-	4	10
Тема 6. Підготовка до зимівлі та зимівля бджолоїних сімей.	12	2	-	-	10
Тема 7. Технологія виробництва продуктів бджільництва.	16	2	-	4	10
Тема 8. Хвороби і шкідники бджіл. Токсикози.	12	2			10
Усього годин	120	16	-	24	80

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дедлайни та перекладання. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20%). Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.	<p>МН 1 словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда;</p> <p>МН 2 наочні методи: ілюстрування, демонстрування;</p> <p>МН 3 практичні методи: лабораторні роботи;</p> <p>НМЛ 6 порівняння;</p> <p>МНСР 1 методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи;</p> <p>МНСР 2 робота під керівництвом викладача: самостійна робота;</p> <p>МСМ 1 методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; створення ситуації новизни навчального матеріалу;</p> <p>методи усного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, доповіді;</p> <p>методи письмового контролю: контрольна робота;</p> <p>МНІ 4 комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</p>	Опитування, виконання лабораторних робіт та їх захист, контрольна робота, виконання завдань самостійної роботи

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 9	100	100	60
Разом	100	100	60

Шкала оцінювання: ЄКТС та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	Незараховано
0 – 34	F	

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аветисян Г.А. Пчеловодство. 3-е изд. Перераб. и доп. М. : Колос, 1982. 319 с.
2. Буренин Н.Л. и др. Справочник по пчеловодству. Краснодар : Советская Кубань, 1988. 362 с.
3. Довідник пасічника / В.П. Поліщук, В.А. Гайдар, М.І. Чегрик та ін.; За ред. В.П. Поліщука. 2-е вид. перероб. і доп. К.: Урожай, 1990. 224 с.
4. Лебедев В.И., Билаш Н.Г. Биология медоносной пчелы. М. : Агропромиздат. 1991. 239 с.
5. Манойленко С.В. Бджільництво. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів напряму 201 – Агрономія. Кропивницький : ЦНТУ, 2018. 75 с.
6. Мегедь О.Г., Поліщук В.П. Бджільництво. К. : Вища школа Головне вид-во, 1987. 325 с.
7. Поліщук В.П. Бджільництво: Підручник. К. : Вища шк., 2001 287 с.
8. Поліщук В.П., Гайдар В.А. Пасіка : К., 2008. 284 с.

Допоміжні

9. Бджільництво / А.І. Черкасова, В.М. Блонська, П.О. Губа та ін. : За ред. А.І. Черкасової. К. : Урожай, 1989. 304 с.
10. Белик Э. В. Большой современный справочник пчеловода. Донецк : ООО ПКФ «БАО», 2004. 544 с.
11. Бондаренко Н.В. Практикум по пчеловодству. Л. : Колос, 1981.
12. Карпатські бджоли: Довідник / [Г.А. Аветисян, В.О Губін, М.К. Шевчук та ін.: Відп. за вип. В.А. Гайдар та В.П. Пилипенко]. Ужгород : Карпати, 1981. 224 с.
13. Лаврехин Ф.А., Панкова С.В. Биология пчелиной семьи. М. : Колос, 1975.
14. Лукоянов В.Д., Павленко В.Н. Пчеловодный инвентарь, пасечное оборудование: Справочник. М. : Агропромиздат, 1988. 160 с.
15. Поліщук В.П., Гайдар В.А. Пасіка. К. : Ділова Україна, 1993. 272 с.
16. Пономарева Е.Г. Кормовая база пчеловодства и опыление с.-х. растений. М. : Колос, 1980.
17. Чегрик М.І., Бага О.М. Кормова база бджільництва. К. : Урожай, 1976. 168 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://smcae.kiev.ua>
2. <http://pdaa.edu.ua>
3. <http://bib.convdocs.org/v9372>